

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 sor. 40 bani.
 Pe 6 luni 3 sor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 sor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” M. Mitzner, Sibiu

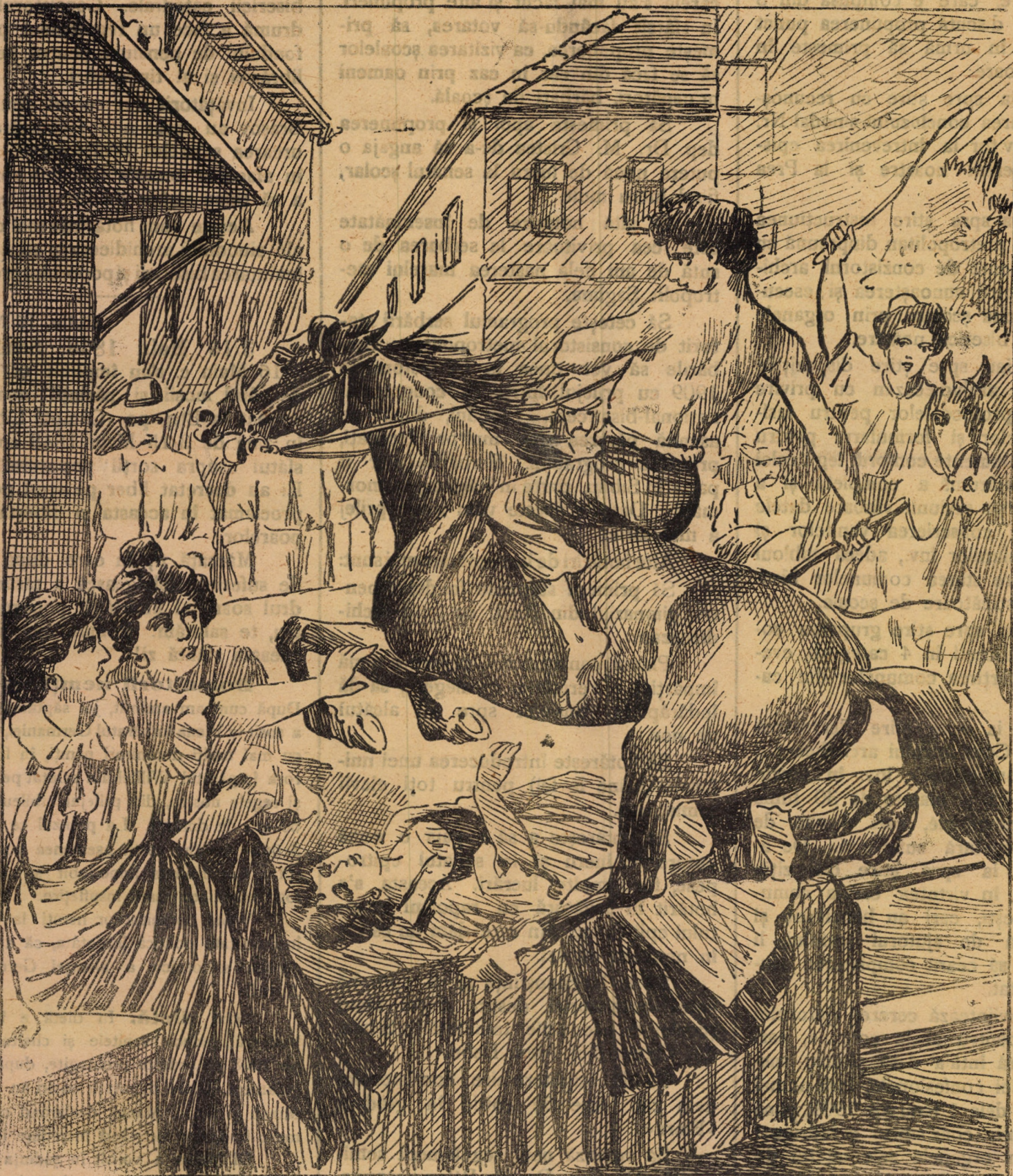
Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

CALUL BRAV.

— Fratele își pune sora în primejdie. —

Chipul de aci ne înfățișează o întâmplare din târg. De curând la un târg de cai din Neapolea (Italia) un negustor de cai căuta un cal, care să știe sări bine: Un fecior îi îmbie calul său, spindu-i, că în tot târgul nu găsește alt cal, care să sară mai bine, ca al lui. Negustorul însă nu prea voia să creadă,

voia să-l probeze. Atunci feciorul b'zuit în calul său, și ca să dea o dovadă negustorului neîncrăzător, rugă pe sora-sa să se culce pe un fel de pat, pe care-l pregăti îndată, spindu-i că vrea să sară cu calul preste ea.

Fata să învoi, dar cu condiția, că nu fratele său să călărească calul, ci un alt fecior,

alesul inimii sale. Acesta primî bucuros înclecă calul, și după ce-l plimbă puțin să repezi cu el și să-i preste fată, fără să-i atingă un fir de țăr. Călărețul și calul s'au purtat brav.

Chipul nostru ne arată momentul, când feciorul face săritura primejdioasă cu calul.

Hotăriri sinodale.

Cele trei sinoade ale bisericii gror. și-au sfârșit lucrările. In ele s'au luat în samă socotelile despre fonduri și despre alte stări bisericești și școlare, apoi parte în legătură cu rapoartele, parte deosăbit s'au primit mai multe propuneri, ca hotăriri de însemnătate. In cele ce urmează vom înșira pe scurt hotăririle mai de frunte.

Sinodul arhidiecezan din Sibiu s'a ocupat mult cu afacerea școalelor și după discuții temeinice a adus doue hotăriri de mare însemnătate.

In ședința de Duminecă, cu privire la școale s'a cetit mai întâiu raportul Consistorului către sinod, despre pașii întreprinși pentru mântuirea școalelor, apoi raportorul cetește propunerea comisiei școlare, care e compusă din 8 puncte. Să discută propunerea punct de punct și în urmă să primește în forma următoare:

1. Să ia spre știre cu recunoștință executarea concluzului sinodal Nr. 73/1907, privitor la întervenirea episcopatului bisericii noastre și la Prea înaltul Tron.

2. Să ia spre știre instrucțiunea Consistorului metropolitan dinpreună cu dispozițiile făcute de consistorul arhidiecezan, pentru cunoașterea și esecutarea legii nouă școlare prin organele chemate ale bisericii noastre.

3 Să iau spre știre dispozițiile Consistorului arhidiecezan cu privire la tipărirea protocoalelor pentru fasonarea venitelor și formularul pentru foaia de emolumente conform legii celei nouă, și să îndrumă a completa și a înainta negreșit sesiunii viitoare datele privitoare la conscrierea venitelor și asigurarea salarelor inv., adecă tabloul general despre starea comunelor bisericești ca susținătoare de școale.

4. Să ia spre știre gruparea comunelor bisericești în 4 categorii, eventual subîmpărțirea comunelor din categoria 4-a.

5. Să ia spre știre decretarea principială a Consistorului arhidiecezan a se solvi competențele inv. în senzul legii celei nouă, și înainte de 30 Iunie 1910 prin comunele, cari dispun de acoperire bugetară suficientă. De asemenea să ia spre știre dispoziția consistorului, în virtutea căreia comunelor bisericești, cari au beneficiat și până acuma de ajutorul statului, li s'a dat voia să ceară completarea ajutorului de stat.

Se încuviințează cererea ajutorului de stat și pentru acele comune, cari vor să-l ceară întâia dată pentru susținerea școalei confesionale, însă numai cu începere dela 1 Ianuarie 1909, până la care termin consistorul e îndrumat a stărui prin organele sale cu tot dinadinsul pentru asigurarea competențelor învățătorești din mijloacele proprii. Iar sinodului viitor să se înainteze negreșit conspectul clasificării comunelor bisericești în cele 4 categorii.

6. Se primește ideea de-a se înființa și susține din mijloace proprii biser. mai multe școale populare confesionale în locurile centrale din fiecare protopresbiterat.

7. Consistorul arhid. se îndrumă a exmite comisari în comunele din acele ținuturi, în cari cestiunea școlară e mai periclitată și să încerce tot posibilul pentru salvarea școalelor noastre confesionale.

8. Sinodul decide înființarea unui »fond cultural« pentru întreaga arhidieceză.

A doua afacere, ce s'a discutat, privitoare la școale și în legătură cu raportul consistorial școlar, a fost *vizitarea școalelor*. In comisie au fost doue propuneri. In una să cerea vizitarea școalelor prin oameni pricepuți, bărbați de școală, din caz în caz, cea din urmă instituirea de vizitatori școlari stabili ori de inspectori supremi școlari.

Asupra acestor propuneri s'a născut o discuție mai lungă, în decursul căreia s'au mai făcut și alte propuneri. In sfârșit făcându-să votarea, să primește propunerea, ca vizitarea școalelor să se facă din caz în caz prin oameni pricepători, bărbați de școală.

Să primește apoi și propunerea dep. Dr. M. Cristea de-a să angaja o putere nouă de lucru la senatul școlar, fiind lucru mult.

O altă hotărire de însemnătate este cea privitoare la serbarea de o sută de ani dela nașterea marelui metropolit Șaguna.

Să cetește programul serbării statorit de consistorul metropolitan. Serbările să vor ținea în 14 Octomvrie 1909 cu prilejul întrunirii congresului național-bisericesc. Sinodul, după ce ascultă părerea mai multor deputați, primește programul. Serbările vor fi parte în Sibiu, parte în Rășinar, la mormânt. Despre aceste vom avea prilej a mai scrie.

Alte hotăriri de însemnătate mai sunt:

Să primesc statutele fondului pentru gimnaziul din Brad, ca fond arhidiecezan.

Planul consistorului, pentru o nouă împărțire a cercurilor de alegere, să dă îndărăpt la consistor spre a-l alcătui de nou.

Să hotărește introducerea unei uniforme (haine la fel) pentru toți elevii seminariali.

Să hotărește a să angaja o nouă putere de lucru și la senatul episcopesc, fiind multe lucrări. Aceasta s'a hotărit în legătură cu raportul senatului episcopesc, din care dăm un extras în numărul de azi.

Să ia la cunoștință și să aproabă actul consistorial despre darul făcut școalei de economie, înființată în Sibiu, din partea dlui Alex. Lebu.

Să dă imputernicire consistorului de-a zidi case de chirie în grădina »Flora«.

Să votează noul regulament seminarial. Aici dep. Dr. N. Bălan propune, ca cursul teologic să se ridice la 4 ani. Asupra propunerii s'a încins o discuție mai lungă, iar sinodul, luând în samă greutatea părinților cu susținerea elevilor, nu primește propunerea, rămânând tot cursul de 3 ani.

Propunerea dep. Cristea, pentru întemeierea unei bănci culturale, să primește cu însuflețire și să dă Consis-

torului, spre studiere. Propunerea o facem cunoscută mai pe larg în alt loc al foaiei noastre.

Cu privire la zidirea noului seminar, asemenea s'a născut o discuție mai lungă. In urmă sinodul dă însărcinare consistorului, să facă reparațiile și schimbările de lipsă la edificiul seminarial de acum, iar clădirea noului seminar se amână, decretându se în principiu, că noul seminar are să se ridice la timpul său în strada Morii. Schimbările la seminarul de acum să se facă după buna chibzuire a consistorului.

Propunerea dep. V. Păcală pentru a să face doue posturi de învățatori ambulanti agronomi, să predă consistorului spre studiere. Să ia la cunoștință monografia (descrierea zidirii etc.) bisericii catedrale. Consistorul să îndrumă a face un regulament pe sama fondului de pensiune pentru personalul librăriei și al tipografiei.

Învățătorii din cercul conferențiar Brașov au cerut a să face fără amânare urcarea salarelor învățătorești. Sinodul în afacerea aceasta îndrumă consistorul a să ținea strâns de literele legii.

Aceste sunt hotăririle mai de frunte ale sinodului arhidiecezan adase pentru înaintarea bisericii și poporului credincios.

Sibiu, 15 Maiu n.

3/15 Maiu 1848. Sâmbătă, în 3/16 Maiu c. s'au împlinit 60 de ani de când moșii și părinții nostri s'au adunat la Blaj, pe »Câmpul Libertății«, în ziua de 3/15 Maiu 1848 spre a să sfătui asupra sorții poporului român. Ei au decretat liber pe acest popor, au proclamat în aceasta zi libertatea popoarelor.

Măreață zi, în care după veacuri de suferință iobăgească a răsărit mândrul soare al libertății poporului nostru, te salutăm. Români nu nitați de aceasta sfântă zi!

Domnitorii nemți în Viena.

După cum am amintit, joi săptămâna trecută a sosit la Viena împăratul Germaniei, Wilhelm, cu mai mulți domnitori nemți, în fruntea cărora împăratul Wilhelm a salutat pe împăratul și regele nostru, din prilejul iubileului său de 60 ani de domnie. La prânzul ce s'a dat în Scônbrunn s'au rostit asemenea vorbiri. Orașul a fost frumos împodobit și oaspeții au fost primiți cu mare însuflețire.

Vizita domnitorilor nemți la Viena are însemnătate politică într'atâta, că a arătat neclintita statornicie a alianței Germaniei cu Austria.

Din dietă. In dietă e în discuție budgetul, adecă venitele și cheltuielile țării pe 1908 cu ședințe prelungite, după noul regulament. Dinte deputații nostri au vorbit Dr. Mihali și Dr. I. Maniu, declarând că nu primesc budgetul, neavând încredere în guvern.

Dr. Maniu a vorbit în ședința de Luni, arătând între altele, că la noi pretinsa egalitate să face atârânătoare de cunoașterea limbei maghiare, ceea-ce să dovedește mai bine prin o vorbire a contelui Albert Apponyi, în care a spus, că pentru ca să existe în țară o adevărată egalitate de drept, fiecare om trebuie să învețe limba maghiară.

»Șiți D-Voastră ce însemnă aceasta? — zice dl Maniu. Insemnă atât, că și când cineva ar zice: ascultă mă cetățene, mă pro-

letarule, tu ești egal îndreptățit cu ceilalți, dar această egalitate o poți gusta de-abia atunci, când vei intra între membrii casinei naționale sau dacă vei avea și tu cel puțin câteva sute de jughere.»

Dl Maniu arată mai departe, că guvernul nu sprijinește dezvoltarea culturală a tuturor popoarelor țării, critică politica nenorocită de colonizare și cu privire la reforma dărilor, să declare pentru sistemul progresist.

Martți a vorbit Dr. Lucaciu, cerând deslegarea chestiei naționalităților, prin aplicarea legii de naționalități. Nu votează budgetul.

Adunare de învățători.

Adunarea ordinară de primăvară a despărțământului »Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din districtul Sibiu s'a ținut în 10 Maiu a. c. în comuna Șura-mică, membrii și oaspeții s'au adunat în biserică gr.-cat. azistând la sta liturgie și chemarea spiritului sânt, celebrată de dl Ar. Mhuleț, parochul local. Cântările dela sta liturgie le-a executat corul improvizat de învățătorii prezenți.

După sta. liturgie în sala școlii gr.-cat. s'a început ședința, la care afară de membrii reuniunii au luat parte protopopul tractual dl Nicolau Togan, dl Iuliu Bardosy inspect. în retragere, Ioachim Nistor reprezentantul inspectoratului reg. din Sibiu, Dr. Lucian Balint, doamna Botezan și d.șoara Silvia Togan, învățătoare calificată, doamna Maria Dancea și d.șoara A. Mhuleț. A preles din l. rom. învăț. A. Bela, din constituție D. Pleșca, din geografie N. Tomuța.

După terminarea prelegerilor harnicul nostru președinte T. Stoia, în numele »reuniunii» salutând în termeni călduroși în deosebi pe dl protopop Togan și dl Iuliu Bardosy, pe cari am fost obișnuiți a-i vedea în fiecare an în mijlocul adunării noastre, purtând un deosebit interes față de învățători, față de reuniunea noastră și învățământul popular, deschide adunarea prin o cuvântare foarte acomodată și instructivă.

Conform punctelor din program a urmat esmiterea unor comisiuni, spre a statori disertațiile și prelegerile pentru adunarea viitoare și a statori bugetul anului viitor. În timpul pe când comisiunile acestea își îndeplineau lucrarea, în altă odaie, fiind de față un numeros public ascultător în sala de învățământ, T. Stoia a ținut disertația »Alcoolismul și urmările lui», care disertație a fost ascultată și urmărită cu vie atențiunea din partea poporului țaran.

E lucru învederat, că roade adevărate va produce activitatea învățătorului, dacă va căuta și va cultiva concordia cu soții săi de chemare, aceasta s'a putut vedea și din discuțiunile și critica asupra prelegerilor practice din adunarea din chestie, cari discuțiuni și critică devin din ce în ce mai bune și mai șpetiale, nevindu să animozități ca în timpurile mai vechi. Prelegerile s'au declarat de bine succese.

Pecăt de bine înaintează cultivarea de sine a membrilor reuniunii, pe atât de puțin prosperează reuniunea cu sporirea averii ei materiale, ceace s'a constatat din raportul casarului reuniunii,

că unii dintre membri reuniunii sunt în restanță de pe mai mulți ani cu solvirea taxelor de membru, cea ce face să stagneze mersul regulat al afacerilor reuniunii noastre.

Având însă în vedere, că reuniunea este chemată a promova și interesele materiale ale ei și mai ales că în timpul din urmă s'a dezvoltat mai mult interes față de școală și de starea și soarta învățătorului, cu drept cuvânt putem pretinde dela învățătorul de azi că cu punctozitate să-și facă datorițele față de reuniune, prin care totdeodată ar servi de model elevilor săi și societății de care aparține. Ca să putem cu drept cuvânt zice, că neprețuite sunt binefacerile ce ni le aduce reuniunea, cultivându-să membrii săi și cu ei poporul nostru, în a cărui serviciu ne am pus.

Intre propunerile făcute în aceasta adunare mai de interes a fost cea a dlui Inspector în retragere Iuliu Bardosy și anume sa pus 2 premii în bani, unul din partea »reuniunii» al 2 lea din partea dlui președinte T. Stoia pentru acei învățători membrii ai reuniunii noastre, »cari vor înștrua mai mulți, analfabeți în anul 1908/9.» în comuna lor.

S'a hotărât mai departe, că adunarea de toamnă să se țină în Sibiu după programa statorită de comisiunea emisă în persoanele Iuliu Bardosy, J. Pampu, I. Dragomir și anume să se țină 2 prelegeri practice și 1 de model, o disertație pedagogică și una populară.

Urmând adevărului că »Sfatul și ajutorul adevărat îl poți afla numai la semenii tăi» nu pot îndestul condamna pe acei colegi, cari nu participă regulat la adunările reuniunii, bine știind, că succesele spiritului omenesc toate să bazează pe asociațiunea ideilor și activitatea puterilor unite ale singuraticilor ind.vzi.

Tocmai pentru aceasta cauză este de condamnat absentarea nemotivată a fie cărui învățător, tinăr, bătrân, fiindcă toți avem lipsă de ajutor reciproc.

Urmând la alegerile oficialilor și alor doi delegați pentru adunarea generală, s'au reales oficialii vechi, iar ca delegați la adunarea generală s'au ales Romul Botezan, J. Pampu, E. Ursu.

În fine buna primire din partea dlui preot Aron Mhuleț, care ne-a găzduit și în casa sa, a făcut o impresia bună tuturor.

Pentru care și pe calea aceasta îi aducem sincerile noastre mulțumiri, depărtându-ne în voie bună, cu păcute și bune impresii din Șura-mică. Rom.

Bancă culturală.

Sinodul arhidieceșan din anul acesta a adus mai multe hotăriri de mare însemnătate, despre cari vom mai vorbi. Azi dăm propunerea vrednicului nostru asesor Dr. Miron E. Cristea pentru întemeierea unei bănci populare, exprimându-ne dorința ca acest plan minunat să se întrupeze cât mai curând.

Dl Dr. Cristea în sprijinirea propunerii sale, care a fost primită și dată Consistorului spre studiere, zice între altele:

În întreaga metropolie cu preste 1 milion și 700,000 suflete abia avem 3 seminarii, un liceu, o școală reală și

comercială, un singur gimnasiu, și nici un internat de băieți, nici un institut de creștere pentru orfani, nici un spital. În arhidieceză n'avem nici o mănăstire.

N'avem un atelier pentru ornate și icoane bisericesti, încât industriași necreștini și străini ne-au corcit în mod rușinos pentru noi bisericile noastre strămoșesti.

N'avem o fabrică pentru facerea luminilor de ceară, prescrisă în biserică noastră.

N'avem cuvenitele mijloace bănești pentru retipărirea tuturor costisitoarelor cărți rituale, a unei biblii pentru popor și a unei biblioteci religioase.

N'avem suma de lipsă pentru întemeierea unei școlii de cântări, cari au un rol atât de important în viața noastră religioasă.

Mai presus de toate, n'avem puterea de a susține înșine școlile noastre primare din parochii și de-a salariza cateheții nostri dela diferitele institute străine.

Cu un cuvânt, ne copleșesc o mulțime de lipse.

Astfel să face, că poporul nostru e mai înapoiat și nu poate înainta cu aceeași înșală ca și credincioșii celorlalte biserici din țară.

Constatând aceste lucruri adevărate, vrednicul asesor apoi continuă:

Eu aflu de cel mai real mijloc pentru sporirea venitelor bisericesti, mijloc pe care îl putem crea fără opintiri fantaziste, ci numai pe lângă oarecare bunăvoință și însuflețire pentru binele nostru obștesc, a întemeia o mare

Bancă culturală,

cu un capital social, procurat dela toți fruntașii bisericii noastre, cari cu considerare la misiunea sublimă a acestui institut, ar avea să se mulțamească cu o dividendă minimală de 4—5%; iar celalalt câștig să se pună la dispoziția superiorității bisericesti spre întemeierea unui fond, sau pentru acoperirea curentă a trebuințelor ei culturale.

Sediul băncii ar fi unul din orașele, care s'ar afla mai potrivit pentru aceasta. Eventual s'ar putea preface una din băncile existente în bancă culturală.

Având în vedere, că în cele rotund 1000 comune din arhidieceșia Transilvaniei, cu o mulțime de preoți, învățători, advocați, medici, profesori, industriași, comercianți și alți fruntași, s'ar putea cu oare care stăruință procura întreg capitalul social de lipsă, chiar și până la 1 milion coroane;

având în vedere, că bisericile — ca atari — n'ar risca nimic, decât ar încredința capitalul depus azi la alte bănci, la banca culturală, care operează în favorul lor și care — având o conducere cât se poate solidă — ar sta sub controlul mai nemijlocit al superiorității bisericesti;

având în vedere, că o bancă analogă din nemijlocita noastră apropiere, cu un capital social de abia 10,000 cor. a ajuns a da anual pentru scopuri culturale 2—3 mii cor.;

având în vedere, că o asemenea instituțiune cu scop atât de mareț pentru ridicarea morală și culturală a unei

părți însemnate din cetățenii țării ar reprezenta o mistună din cele mai patriotice și deci trebuie să întîmpine cea mai largă bunăvoință, nu numai din partea fiilor bisericii noastre, ci și din partea organelor statului;

deci, după toate acestea, întemeiat și pe cuprinsul §. 135 din »Statutul organic«, care între altele impune consististorului eparchial ca senat epitropesc a »nisui pentru sporirea averii, făcând în această privință propuneri sinodului eparchial... și pentru elocare fructiferă a banilor disponibili la cassa de păstrare... etc.«

Propun:

Să fie îndatorat consististorul arhidieceșan a studia cauza întemeierii unei asemenea bănci culturale, reclamând sfatul binevoitor al fruntașilor bisericii noastre și opiniunea acelor nepreocupați financiaristi specialiști, pe cari va afla de bine a-i consulta, iar rezultatul la care va ajunge să-l prezenteze acestui sinod în una din sesiunile viitoare

Dr. Miron E. Cristea
deputat.

Starea arhidieceșei.

(Urmare și fine).

Din raportul școlar.

În raportul școlar ni s-a dat mai întâiu date despre școlile mijlocii, despre numărul profesorilor și școlarilor dela ele și despre rezultatul examenelor de maturitate. La gimnaziul din Brașov au fost la sfârșitul anului școl. 1906/7 360 de elevi, la cel din Brad 162, la școala reală inf. din Brașov 90 și la școala comercială superioară 95. Numărul profesorilor a fost la gimnaziul din Brașov 13 (1 a repozat), în Brad 5, la școala reală 5, la școala comercială 5 profesori (și 6 suplinitori), afară de cateheți.

La pedagogia din seminarul »Andreian« au fost 4 profesori ordinari definitivi, 1 profesor provizor, 1 profesor extraordinar definitiv pentru cântările bisericești, 1 instructor definitiv și unul pentru muzica vocală și instrumentală. Higiena a propus-o medicul seminarial în o oră pe săptămână. Numărul elevilor a fost la sfârșitul anului 98.

Cu privire la școlile populare arhidieceșă este împărțită în 34 protopresbiterate sau inspectorate școlare.

Copii de școală obligați a cerceta școala în anul 1906/7 au fost 111,748. Din aceștia au cercetat școala noastră poporală în total 68,043. În procente 61.9.

Școlile elementare străine au cercetat 9,429 (8.5%) școlile medii 1,225 (1.1%). Deci au cercetat școlile populare de ale noastre și străine în total 77,472 (69.33%) de băieți și fete.

Zidiri școlare proprii au avut 711 comune bisericești, închiriate 75 cu totul 786. Zidiri școlare nouă s-au făcut 25.

Plățile învățătoarești în anul 1906/7 s-au urcat la suma de 627,368.84. Statul a dat ca întregiri 62,680.

După aceste s-a dat date despre catechisare, despre esamenele de calificare învățătoarești, vizitarea școlilor etc. apoi raportul încheie cu conferențele învățătoarești, despre cari să spun următoarele:

Conferențele învățătoarești în anul 1907 s-au convocat conform dispoz. 1ilor § lui 130 din Statul organic și s-au ținut în zilele 26 și 27 Aprilie st. v. din săptămâna luminată. Conferențele au fost conduse de comisari consistoriali, anume trimiși spre acest scop. Desbaterile în conferențe au avut curs normal pertractându-se d'sertații și mai ales teme practice din diferitele obiecte de învățământ ale școlii populare. Față de învățătorii, cari absentează dela conferențe fără motive acceptabile, să vor aplica în viitor pedepsele convenite.

Din raportul epitropesc.

În raportul epitropesc aflăm date despre starea și administrarea fondurilor și preste tot despre averea arhidieceșei. Iată datele mai de frunte:

Starea fondurilor și fundațiilor cu finea anului 1907 este de 6 838,420 cor. 38 bani, deci față cu anul premergător un spor de 150,242 cor. 18 bani care a rezultat, parte din capitalizarea venitelor fondurilor, parte din încasările făcute pentru diferitele fonduri.

Asemenea arată și depozitele fructifere un spor față de anul trecut de 135,786 cor. 79 bani.

Din fonduri s-au dat împrumuturi: protopresbiteratului Câmpeni 15,000 cor., protopresbiteratului M.-Ozorheiu 9000 cor., școlii economice 9000 cor. mai multor particulari pe lângă întabulare suma de 18,300 cor. și s-au cumpărat două case, una în strada Faurilor cu 28,000 și una pe Spinarea cânelui în nemijlocita apropiere cu seminarul cu 13,000 cor.

După ce s-a arătat sporul la diferite fonduri, să trece la averea comunelor bisericești și dăruiri. Iată ce să zice aici:

Averea comunelor bisericești arată o continuă creștere, iar donațiuni dăruiri s-au făcut 42, dintre cari cea mai însemnată este:

1. Donațiunea fericitului Iosif Cirlea și a soției sale Natalia, cari prin testamentul lor împrumutat au dăruit întreaga lor avere de preste 80,000 cor. bisericii noastre din Alba-Iulia oraș, punând temelii puternice la înflorirea parohiei de acolo.

2. Donațiunea mai multor acții dela tovărășia agricolă din Sebeș a fericitului paroh Iosif Eneșcu, făcută în favorul văduvelor sărace din parohia Sibiu, suburbiul poarta Turnului.

3. Donațiunea lui Ioan Suciu a lui George din Cojocna, care a donat bisericii noastre de acolo o casă cu grădină de pomi.

4. Donațiunea Mariei Muste din corueni (Dej), prin care din incidentul morții fiului ei Vasile, fost jurist, donează 100 jugere de pământ bisericii din Corueni.

5. Zidiri de biserici nouă s-au făcut și terminat: Deda, Boz, Bretelin, Buduș, Borgo Rus, Sângătin, Sântă-Mărie, și în lucrarea sunt bisericile din Petreni, Cicara, Chintelnic, Jabenita, Ocolişul-mare, Boian, Ernea-sătească, Crihalma și Sălciva-sup.

Cu privire la rațociniile (socotelile) comunelor bisericești constatăm, că pe anii 1888—1906 aveau să între la Consistor în total 17,822 rațocinii. De fapt, până la finea anului 1907, au intrat numai 16,861, rămânând în restanță 961 rațocinii (mai puține cu 152 față de anul trecut)

FOITA.

Ce poate face voința tare.

— Povestire istorică din viața țarului »Petru cel mare« (După un »Prietin al copiilor«). —

Cu două sute și ceva de ani înainte de aceasta poporul rusesc era numărat întră popoarele barbare. — Ce însemnă cuvântul barbar? — vor întreba cei-ce voiesc ca tot ce cetesc să priceapă. La aceștia le răspund cu drag Iubiți cetitori! Cuvântul barbar, e cuvânt de origine: grecesc, care însemnează strein, din altă țară, sau care nu-i grec. Aceasta a fost prima însemnare a cuvântului barbar. În timpurile vechi poporul grecesc era tare ambițios. Numai pe el să ținea cult și învățat, ear pe care nu era grec, pe acela îl disconsidera, îl socotea de neînvățat, necult, prost. Așadară cuvântul barbar, la început a însemnat strein, mai târziu a însemnat: necult necioplit, fără știință. Așa a trecut și în vorbire de toate zilele și azi încă cuvântul bar-

bar, popoare barbare, însemnă: popoare neculte, fără știință, semi-sălbatică.

Pe timpul acela și poporul rusesc i-sa căzut acest nume. Popoarele Europei numai rar trimeteau câte-o deputație în Moscva, capitala Rusiei. Națiunile culte ale Europei puțin să intereseau de acest popor.

În anul 1682 îi dădu prevedința poporului rus, un domnitor puternic și cu minte, în a cărui suflet era sădit dorul de a-și vedea poporul și întreagă țara cultă, ferită, ca astfel să o poată ridica în șirul celorlalte țări culte ale Europei.

Acest domnitor a fost Petru I, sau că mai cunoscut, țarul Petru cel mare despre a cărui tinereță vorbește următoarea istorioară.

În anul 1676 muri domnitorul Rusiei Alexej. După moartea lui urmă pe tron fiul său mai mare Fedor, care a domnit puțin, căci în anul 1782 muri și el.

După moartea lui Fedor în familia domnitoare erau 4 membri, cari toți țineau pretenție la tron. Primul membru a fost Sofia,

sora cea mai mare alui Fedor. Al doilea a fost prințisorul Ivan, un copil tinăr, naiv, dar c'o inimă nobilă. Al treilea împărăteasa Natalia, care era mama vitregă a Sofiei și alui Ivan. Căci prima femeie alui Alexej a fost Maria Miloslavskiy, dela aceasta au fost rămași Sofia și Ivan, Ivan însă nu era sănătos și aproape orb. Al patrulea pretendent la tron a fost prințul Petru, copilul dulce al Nataliei. Sofia vrea cu tot prețul, ca frânela guvernării să fie în mâinile ei. La aceasta însă numai așa ar fi putut ajunge, dacă Ivan ar fi fost ales de țar, ear în numele lui, fiind mic, neputincios, să domnească ea.

Poporul nu însă, dar mai cu samă domniile toată speranța și-o pusă în Petru, ear nu în Ivan, și astfel îl aclamă de domnitor (țar) în luna Septemvrie 1689.

Prințesa Sofia la aceasta să năcăji rău. Incepu a umbla în toate părțile ca partidele contrare să le rescoale împotriva lui Petru.

(Va urma.)

Cruțarea pasărilor.

(Urmare și fine).

Să nu se creadă că e o glumă ajutorul ce ni-l dau pasărilor.

Oamenii învățați au arătat că e de necrezut câți viermi, câte omide, câți fluturi de-ale acestora mănâncă o păsărică. Rândunica aduce pe fiecare ceas la cuib puilor săi câteva sute de insecte (gândaci), deci pe zi ucide câteva mii. Chiar la acele pasări cari mănâncă grâne, paguba ce o fac e răsplătită cu vârf prin insectele ce ucid pentru hrana puilor. Ciorile, atât de urgisite, sunt foarte folositoare. Se știe că primăvara merg pe urma plugului și nimicesc sute de viermi albi din cari se fac cărăbușii cei atât de stricători și când sunt cărăbuși și ca viermi. Nu e pasăre care să n'aducă foloase prin nimicirea insectelor de tot soiul. Chiar și pasările de noapte sunt prețioase, căci mănâncă fluturii de noapte, șoarecii și alte dobitoace stricătoare. De asemenea broaștele și șopârlele mănâncă o mulțime de insecte și de ouă de-ale acestora.

După ce am arătat folosul netăgăduit al pasărilor, nu ne vom mira de potopul de omizi, de viermi stricători ale roadelor câmpiilor și pomilor, când vom arăta cât de sălbatec și fără de cruțare să poartă la noi oamenii față de aceste ființe binefăcătoare. Cei mai mari dușmani ai lor sunt băeții, cari prind pasările cu lațul, cu scai și curse, n'aleg nici vremea, nici soiul lor și prind cu nemiluita, de prin ogoare, câmpii, pomete și păduri.

Mănați de gustul câștigului, nu-i mai oprește nime. Mai de mult, dacă omul n'avea cunoștinți de folosul mare ce-l aduc pasările, tot mai avea pe lângă milă și frica de păcat. Bunăoară nu lăsa pe copii să ucidă rândunelele, zicând că sunt noroc la casă. Ba dimpotrivă, cruțau cuiburile și pasărea venea în fiecare an la cuibul vechiu. În adevăr, un cuib de rândunea e noroc la casă, fiindcă omul are un tovarăș harnic, care fără nici o plată ucide mii de omizi, de viermi și de fluturi de pomăt, din grădină și din pădure. Azi la băeți nu mai aflu nici frică de păcat dar nici știință de folosul pasărilor, strică cui-

burile, împrăstie ouăle așa pentru gustul de a strica.

E datoria cărturarilor din sate a-i povățui și a autorităților a-i pedepsi. Primarul ar trebui să spue fiecărui om legile ce s'au făcut pentru apărarea pasărilor, dar nu să lase pe chiar băeții lor să pue lațuri și să prindă pasările, cum știm că fac.

Prin satele pe unde a ros omida, trebuie arătat oamenilor unde duce necotința și lăcomia.

Apoi folosul ce-l aduc păsărelele, ar trebui să fie arătat pe larg și cu pilde copiilor în școală, pentru a-i desbăra de năravul de-a le ucide. Pentru ca școlarii să se încredințeze de folosul unei rândunele, să stea la pândă când are pui și va vedea cum într'un ceas zboară dela cuib de câteva sute de ori și în fiecare dată se întoarce cu o muscă ori cu altă jivină. De asemenea s'a găsit în gușa unor pasări sute de viermușori, ouă și omizi, cari toate erau adunate într'un ceas două.

Putem noi, cu vederea noastră și cu mișcările noastre greoaie, face măcar a zecea parte cât o păsărică? Mai e oare îndoială că ucigându-le, ne ucidem pe cei mai harnici prieteni? S'a dovedit că dintr'o muscă se fac pe vară vre-o două sute de mii; tot așa de grozav se înmulțesc și alte insecte, bunăoară țânțarii. Omul, cu toată știința și munca lui, greu poate veni de hac acestor dușmani. E bine să lupte și el, dar e neapărat trebuitor să aibă într'ajutor și pasările, cari cu vederea lor ageră, cu mișcările lor sprintene, li prinde pe cei ce scapă de om, cu atât mai mult cu cât sunt unele cuiburi de omizi ce pot fi curățite numai doar rupând o mulțime de crengi. Mai rău e că nici nu să vad lesne. Omul prin lăcomia lui adesea strică alcătuirea firei, întocmită de veacuri și când nenorocirile îl năpădesc se miră și să vaeră, dar în zadar; căci relele ce și a pregătit el singur ani de a rândul, nu pot fi îndreptate într'un ceas sau într'o zi.

Astea sunt lucruri folositoare și trebuie arătate școlarilor și sâtenilor cât mai pe larg.

Sofia Nădejde.

Țăranul și prăsirea albinelor.

În articli nostri de mai nainte, despre noue isvoare de câștig, am arătat, că un ram lateral de economie, care aduce bune câștiguri, este și *albinăritul* sau *stupăritul*, dar țărani nostri să ocupă puțin cu el.

Iată ce scrie în privința aceasta buna foaie agronomică „Agricultorul” din Cernăuți:

Pe mulți dintre țărani nostri nu-i poți nici decum îndupleca, ca să-și țină lângă gospodăriile lor afară de dobitoacele trebuincioase și stupi cu albină, căci țărani încă n'au străbătut cu mintea lor adevărul, cumcă albinele li sunt de mare folos. Dacă-l întrebi pe unul sau altul, că de ce adecă n'are stupină, îl auzi răspunzându-ți, că nu are vreme să-și bată capul și să piardă timpul cu aceste insecte de nici un folos. Mult și amar greșesc acei economi, cari zic acestea, căci două ciasuri pe zi sunt de ajuns, ca să faci toate câte cere îngrijirea albinelor. Nu-ți trebuie știu eu ce capital mare, ca să-ți cumperi măcar o coșniță cu albine, cari roind de mai multe ori pe an, te trezești cu timpul, că ai o stupină frumoasă, care-ți aduce frumos venit.

D.

SFATURI.

Nutreț verde pentru cai. Deși caii nu se pot ținea cu nutreț verde, totuș se recomandă a le da până la toamnă câte odată și astfel de nutreț. Dacă ne temem, că trifoiul va produce umflare, să-l tocăm dimpreună cu câteva paie. Nutrețul verde dat în cantități mai mici, ajută mistuirea, iar dacă se dă în cantități mai mari cailor folosiți la lucru, produce scăderea puterii de lucru. Că nutrețul verde le priește cailor, se vede la caii mănati la pășune. Dacă le priește cailor iarba pășunilor bune, aceasta se atribue împrejurării, că nutrețul se consumă proaspăt, și împrejurarea aceasta ne arată, cum trebuie dat nutrețul verde în grajd: Să nu-l dăm nici când vestejit, ci proaspăt, căci altcum pierde mult din gustul și din valoarea lui; apoi nutrețul vestejit nici nu-l pot roade caii așa de bine, ca pe nutrețul proaspăt și mustos. Chiar și

său de mai înainte și anume: ca acela, care să va mânia mai întâiu, celalalt să aibă dreptul a-i tăia nasul.

Stăpânul cel nou al lui Păcală chiar imblătea grăul. Când a fost la prânz chemă pe toți lucrătorii în casă, ca să mănăce, iar lui Păcală, li zisă să păzască pe afară, să nu poată fura cineva din grău.

Văzând Păcală, că pe el nu-l chiamă nime la prânz, să apucă și umplu în grabă doi saci de grău imblătit cu pleavă cu tot, pe cari li vându cărciumarului din apropiere și-și cumpără dela acela un prânz boeresc. La ameazi și pe sară stăpânul făcu cu Păcală tot așa, dar și acesta în loc de doi, luă câte patru și cinci saci de grău, pe cari li ducea cărciumarului.

În ziua următoare stăpânul pândi pe Păcală, și prinzându-l cu sacul la grău să repezi la el. Dar Păcală odată îl trânti la pământ și voi a-i tăia nasul. Văzând stăpânul, că Păcală nu glumește, zisă cătră muierea sa: trebuie să-i dăm de mâncare, căci de nu așa ne cară grăul tot la cărciumar.

VESELIA.

— Folia glumească a Foli Poporului. —

Povestea lui Păcală

(Urmare.)

Păcală iarăși avu norocul, ca să afie o comoară de bani și apoi să între ca slugă la o văduvă bogată. Aceasta văzând că ce sumă mare de bani are sluga sa, să hotărî ca să se mărite după el. Dar consătenii lui Păcală erau mănioși pe el, văzându-l că d'abea de câteva zile e în sat și e cel mai bogat om din sat. De aceea să hotărîră să omoare pe muierea lui Păcală.

Pe când Păcală să afla dus la câmp, consătenii lui tăbăriră la casa văduvei și o omorîră. Venind și Păcală din câmp și aflându-și muierea moartă, o pusă în car și plecă cu ea la orașul din apropiere, la judecătorie. Pe drum veni un boier cu patru cai și ce făcu, ce nu făcu, destul că acasă carul lui Păcală și-l răsturnă în dram.

Păcală începu a striga după boer și a să boci, că i-a omorît muierea din car. Boerul, crezând că el i-a omorît muierea, îl chiamă la o parte și ca să facă pace cu pricinașul asta de om, îi numără 10 mii de galbini. Păcală luă banii și pe sară să întoarsă acasă, arătând banii consătenilor săi și zicând, că judecătorii l'au despăgubit pentru omorul nevetei sale. Acum să apucară și consătenii lui, ca să-și omoare muierele și le duseră la judecătorie, dar ei în loc de bani au fost osândiți la spânzurătoare.

Dupăce Păcală a rămas numai singur în sat, i-se făcu urît și plecă mai departe. În drumul său a ajuns într'un alt sat, unde a tras la cărciumă. Aci mai sosi încă un om năcăjit, care povesti lui Păcală și celorlalți beutori, că el a avut doi copii slugi la un stăpân rău și acesta la amândoi le-a tăiat nasul.

N'ai face bine să mă duci pe mine la stăpânul acela? întrebă Păcală pe om. — Ba te duc bucuros, li răspunsă acela. Păcală să învoi și cu stăpânul acesta și întră slugă la el, închieind un contract, ca și cu stăpânul

mânzilor le putem da nutreț verde, dar numai în cantități mici, ca să nu le crească pânțele.

Econ.

NOUȚĂȚI.

Examen de profesoară. Zilele trecute a făcut cu laudă examenul de profesoară la facultatea de filozofie din Cluj, d-șoara Eleonora Leményi fiica vrednicului avocat Dr. L. Leményi din Sibiu. D-șoara Leményi e cea dintâi româncă de la noi, care a făcut examenul de profesorat. Felicitările noastre.

Jertfele muncii. Săptămâna trecută Luni și-au găsit moartea năpraznică 5 lucrători de la lucrările de canalizare din Brașov. Ei au fost nădușiți de gazurile, ce s'adunaseră în canal. Acestor jertfe nenorocite ale muncii între cari a fost și Românul din Scheiu, Ioan Grecu, li s'a făcut Miercuri o trumoasă înmormântare, — după cum scrie »Gaz«. — fiind petrecuți la ultimul locaș de o mulțime mare de oameni. În fruntea convoiului se afla muzica orașului, căreia urmau carele mortuare împodobite cu trumoase cununi.

Direcțiunea financiară din Sibiu ne avisează, că orele de oficiu cu începere din 11 Mai n. sunt în zile de lucru dela 7 dimineața până la 1 p. a., iar în zile de Duminică și de sărbătoare dela 9 până la 12. Părților se dau informațiuni numai în zile de lucru dela 11 până la 12.

Excursiune pe Dunăre. Cetim în »Drapelul«: Conducerea seminarului diecezan din Arad se vede că și ia în serios chemarea ce o are pentru creșterea tinerilor. Astfel vedem acum pe teologii și pedagogii din Arad, viitorii preoți și învățători, plecând cu profesorii lor într-o călătorie și de studiu și de plăcere în părțile de meazăzi ale țerii. Prin Timișoara excursiuniștii au trecut la Baziaș și de aci cu vaporul pe Dunăre, cercetând cele mai romantice locuri ale țerii noastre, variatele vederi de deosebită frumusețe ale comitatului Caraș-Severin. La Orșova au fost călăuziți de dl protopop Mihail Popovici, apoi au vizitat Băile Erculane, conduși de preotul Cioloca din Mehadica. Judecând folosul ce isvorește din aceste călătorii de studii, nu putem să nu felicităm corpul profesoral, pentru ideea nimerită.

Monografia comunei Săcădate — premiată. La concursul cu premii, publicat de »Reuniunea română agricolă sibiană«, pentru scrierea monografiilor comunelor din comitatul Sibiu, a intrat monografia comunei Săcădate, lucrată de elevul seminarului »Andreian«, clericul Ioan Podea, originar din Săcădate. Această monografie, care e scrisă cu dragoste și căldură și care dă informațiuni suficiente, pe alocurea chiar bogate despre trecutul și starea de astăzi a comunei Săcădate, descrie limpede situațiunea ei topogra-

După-ce au isprăvit cu îmblătitul, îl pusă să ducă gunoiu. — Auzi Păcală! zisă stăpânul, să încarci carul cu gunoiu și unde va sta cănele nostru, acolo să descarci carul, că acela e locul. Păcală făcu după cum îi poruncise stăpânul. Dar cănele în loc să meargă până la loc, fiindu-i prea cald să bage într-o vale și să pusă la umbra unei sălci, iar Păcală crezând, că acela e locul, descărcă tot gunoiul în vale.

La câteva zile să dusă și stăpânul, ca să vadă isprava slugei sale, dar gunoiu ca'n palmă. — Unde mi-ai pus tu gunoiul Păcală? îl întrebă stăpânul. — Unde mi-a arătat cănele, răspunsă acela și-l dusă în vale, care crescând mare, a dus tot gunoiul de acolo, încât nu i-se cunoștea decât urma. Stăpânul lui Păcală era năcăjit foc. Văzându-l acesta așa năcăjit îl întrebă: ești supărat? — Pentruce să fiu supărat de așa ceva, răspunsă stăpânul temându-și nasul.

(Va urma.)

fică și etnografică, sanitară și materială a locuitorilor, moravurile, datinile și obiceiurile lor și încheie cu o bogată colecție de literatură populară locală: la propunerea profesorului Vasile Stan, însărcinat cu cenzurarea ei, a fost premiată cu primul premiu de cor. 90. Prin această monografie s'a înmulțit numărul mic al monografiilor comunelor noastre românești cu una nouă, destul de succasă. Până acum avem, după cum știm, monografia comunei Orlat de R. Simu, Gurarăului, de Ioachim Muntean și monografia com. Răhău de Nic. Cărpenișan. Comitetul central al Reuniunii, precum aflăm, va publica nou concurs cu premii pentru scrierea monografiilor și a altor comune.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: copiii avocatului Dr. Valer Moldovan din Turda și anume: Constanța, Valer, Emil și Vasile, fiecare câte 20 bani, Ieronim Nemeș, învățător în Cristian 40 bani, Ioan Vinerean, învățător în Ruși, Ioan Stirban, învățător în Topârcea și Virgil Voina, c. ș. r. sublocotenent, fiecare câte 20 bani și Mioara Viorica Tordășianu, împlinind 13 luni, 10 bani.

O ciudățenie. Dr. Iuliu Maniu, avocat, deputat dietal, a fost tras în cercetare și a primit dojană în scris dela camera advocațională din Cluj, fiindcă pe plicurile (covertele) de scrisori și-a tipărit firma românește: »Dr. Iuliu Maniu, avocat în Blaj«.

— Ci-ă advocații să nu-și tipărească firma decât ungurește. Măi, măi...

Din Marxloh. De la Românii din Marxloh (Germania), ni să scriu următoarele: În 26 Aprilie c. »Reuniunea română Ardeleană« din Marxloh a aranjat o producție teatrală cu joc, jucându-să și Călușerul și alte 3 jocuri naționale, pe cari le-a instruat dl Ioan Fodor, (jocuri din București).

Persoanele, cari au dat producțiile sunt: Aureliu Mărginean din Nicula, sufler, Ioan Bârsan din Mediaș, Bengyamin Filip, Blaj aranjieri de persoane, Aurelia B. Filip, Ioan Horgoșu, din Nicula, Victor Filip, Blaj, Aureliu Mărginean, Nicula, Nicodin Rusu, Mănărade Roman Pleșa, George Rusu și Niculaie Boțocu toți trei din Mediaș, Ioan Rusu, Șaroșușas, Ioan Nistor, Mojna.

Călușerul și cele trei jocuri naționale au fost jucate de următorii: George Fodor, II, vătavu, Mediaș, Victor Filip, Blaju-mare, George Moldovan, Ioan Ciucan, George Rusu și Basiliu Mărginean, toți din Mediaș, Valerie Todoran, Bălcaci, Ioan Muntean Ibișdorf, Zaharie Simion, Făget, Ioan Rusu, Șaroșușas și Ioan Corosi, Mediaș.

Dl prezident al reuniunii le mulțumește tuturor acestora, atât pentru producții, cât și pentru joc.

La petrecere a luat parte multă lume, foarte mulți străini, cari au rămas de tot mulțumiți. Venitul curat al petrecerii a fost de 160 mărci germ. Bravi Români!

În legătură cu aceasta ni să scrie, că la reuniune s'au înscris pe anul 1908 următorii membrii noi: Ioan Muntean, din Ibișdorf, Victor Filip, Blaju-mare, George Rus, George Moldovan, Ioan Cincan, Basiliu Mărginean, și Niculaie Boțocu, toți din Mediaș, Iosif Anef, Bulgaria, Ioan Nistor, Mojna, Valeriu Todoran, Crăciunel, Ioan Corosi, Mediaș.

Oaspeți din România. Săptămâna trecută Joi, au sosit în orașul nostru cu trenul dela Turnul-roșu o mulțime de institutori (învățători) din România (preste o sută de domni și doamne), cari fac călătorie de studii în țara noastră. Au fost călăuziți de profesorul seminarial Dr. Crăciunescu pretutindenea, pentru a vedea tot ce e mai de seamă și vrednic de văzut în Sibiu. Seara s'au întrunit toți în sala dela »Bierhalle«, unde corul seminarial a intonat mai multe cântări naționale, provocând mulțămire și însuflețire cu ele. Vineri dimineața oaspeții au plecat la Săliște. Ei vor vizita apoi Brașovul și alte localități.

Avanzări și transferări în armată. Cu prima a luni curente fură înaintați în armata comună între alții și următorii români: Nicolau Logoșan de maior în reg. 36 de art.

campestră, Eugeniu Pap căpitan auditor de I. cl. de maior auditor ca șef al judecătorei de garnizoană în Comorn, Aurel Păcurar în reg. 82 de inf. de căp. de cl. I. Alexandru Hanzu căp. de II. cl. lângă inspect. de art. de câmp I. cl. Aureliu Anca de medic de stab, ca medic șef al diviziunii de infanterie 35 din Cluj; Nicolau Fizeșan cap. de cl. I. de protopop castrens gr. or. în Brașov, Corneliu Bardsosy căpitan auditor de cl. II. de căpitan auditor de I. cl., șeful judecătorei de garnizoană în Brașov, Ioan Moldovan med. sup. de medic de reg. de cl. II. Iosif Serafin curat. de cl. II. curat. mil. de cl. I. în Trebinje. De căpitani de cl. II. la infanterie și vânători fură înaintați locotenenții: Carol Indra la reg. 40, Iosif Tedescu în batalionul 21 de vânători, Miron Sârbu în reg. 33 de inf. De locotenenți sublocotenți: Iuliu Pleban docente în școala sup. reală, Sabin Florea reg. 62 de inf. Alexandru Micu 64, Victor Domșa 61, Savu Iancea 5, Antoniu Burda la batalionul 8 de pioneri, Iuliu Vuia la reg. 52 de inf. Iosif Petrovan 66, Ștefan Popescu 71 și Virgiliu Voina 2, Nicolau Zernovean în reg. 31 de art. campestră, Emanuel Florea de locotenent contabil în reg. 64 de inf., Ioan Logoșan la intendatura a corpului 2, de sublocotenent în rezervă la artilerie, Simion Piso aspirant la auditoratul din Sibiu. De accesist la artilerie Ioan Bălcăeanu la depoul din Mostar. Transferați fură: Silviu de Herby v. colonel de reg. 68 din Solnoc la reg. 33 de inf. din Arad. Iuliu Montani locot. dela reg. 4 la 85. Alexandru Candrea dela reg. 97 la 85. Spiridon Bota dela batalionul 9 de pioneri la bat. 3, Gustav Humiția subloc. în reg. 43 la 82 de inf. Spiridon Moian locot. contabil dela reg. 46 la 25 de inf. George Funduc oficial de cl. I. de compt. dela intendatură a div. de trupă 36 la intendatură a corpului 13, și Aug. Pop oficial la depoul de art. din Bergstadt la Graz, ca șef de depou în S. Veit.

La honvezi fură înaintați: Anhidimet Șoldea de maior în Giula, Felix Pop de cap. de I. cl. în Eszék și Silviu Bordea de căp. de cl. II. în Oradea-mare.

O vorbire la Londra despre România. D-l Alfred Stead, consulul general al României la Londra a ținut o vorbire la societatea de arte di Londra, vorbind despre România. D-sa a făcut un scurt istoric al României și a arătat apoi greutățile fără seamăn îndurate de neamul românesc pentru a-și putea arăta însemnătatea sa. Arată apoi care e starea financiară a României și la ce progrese a izbutit să ajungă ea într-un timp destul de scurt. Vorbitorul stăruiește descriind frumoasele pozițiuni ale României.

Vărsare de apă. Din Sebeșul-mare (comit. Cluj) ni să scrie, că acolo în 7 Maiu c. după prânz a crescut apa Drăganu și a ieșit din alvie, năpădind satul și mănând case și șuri. Astfel a mănânat casa lui Vilii a Culiș și moara Toderichii Cucului, în casa lui George Albu plutea pe apă o cloșcă cu pui până s'au înecat. Moara birăului a fost încunjurată cu apă și aici un coteț juca pe apă cu o scroată cu porci. A fost năpădită și școala, care-i în mijlocul satului și învățătorul a fugit. Apa a rupt toate podurile din sat, a mănânat trunchi, scânduri ș. a. jumătate satul fiind sub apă și fiind foarte mari pagube. — Vasile Dumitraș a Todii.

Trei pieze populare. Au apărut în ed. II. cunoscutele și mult iubitele pieze populare de Inv. Emanuil Suciu:

— Țiganul cătană, comedie într'un act, scrisă în versuri. (Prețul 30 bani.)

— Țiganul în căruță, dialog scris în versuri (Prețul 20 bani).

De același autor:

— Dragoste copilărească, piesă populară (Prețul 16 bani).

Broșurile aceste să pot procura dela autor în Măgăreiu, p. u. Bürkös (N. Küküllő m.). Prețul să poate trimite și în marce postale, plus câte 5 bani porto. — Să mai află de vânzare la Librăria archid. și W. Krafft în Sibiu.

Recomandăm cu toată căldura aceste pieze, potrivite pentru producțiile sătești.

Logodnă. Elena Aurelia și Radu Nicolae Prișcu (Bistriță) vestesc că s'au logodit.

Bancă ungurească în Oena. Cum știm, Românii din Oena au întemeiat banca »Viitorul«, care și-a și început lucrările. Acum fac și Ungurii o bancă, tot cu un capital de 50 mii cor. ca »Viitorul«. E interesant, că ei numai acum s'au trezit din somn, după pilda dată de Români.

Școală civilă în Sibiu. Cu 1-a Septembrie a. c. să va deschide clasa I. a noii școli civile de stat în Sibiu, — după cum spusese ministrul Apponyi.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: Ilie Iosof, paroch, Sâmbăta-sup-răs. și soția sa Elena n. Cloaje, 2 cor. Ieronim Nemeș, învățător, Cristian 40 bani, Victor Lazar, învățător, Constanța 60 bani. Pompiliu Dan, învățător, Zernești 40 bani, căpitanul c. și r. George Radeș, din privilegiul onomastice sale, 3 cor. Sava Luca, inv. Satulung și Ioan Dima, inv. Feldioară, fiecare câte 1 cor.

Procese de presă. Curia a întărit judecata curții de jurați din Cluj prin care dl Dr. Ioan Lupaș, profesor seminarial a fost osândit la 3 luni temniță ee stat și 200 cor. amendă în bani, pentru un articol publicat în »Țara Noastră«, din anul trecut.

— In »Tel. Rom.« nrul de Marți s'a publicat sentința, prin care redactorul foaiei, dl T. V. Păcășianu a fost osândit la 10 luni închisoare și 400 cor. amendă de bani.

Nenorocire în Feldru. »Rev. Bistriței« are următoarea știre din Feldru: Vineri în 2 l. c. în în comuna Feldru s'a întâmpnat o mare nenorocire. Iacob Tomi cu două fete, una de vre-o 18, cealaltă de vre-o 13 ani și cu ginerele său George Varvari, au voit să treacă cu carul peste Someș, spre a ara. Intrând în apă și fiind aceasta mare în urma topirei zăpezii dela munți, le-a răsturnat carul, căzând toți în mijlocul valurilor. Iacob, văzând primejdia de moarte, a strigat ficelor sale să se țină de el. Ele au și ascultat și toți trei s'au înecat. Cadavrele celor 2 au fost scoase cu mare greutate, iar cadavrul copilei nu a putut fi aflat până acum. George fiind în car mai înainte, ca prin minune a scăpat, dar s'a și bolnăvit de spaimă.

Tipografie românească în Alibunar. Suntem informați, — scrie »Drap« — că dl George Mușiu, tipograf, fost mai nainte la »Dreptatea«, care apărea înainte cu vre o 10 ani la Timișoara, va deschide în Iulie o tipografie la Alibunar. Recomandăm pe acest harnic tipograf binevoitorului sprijin al publicului românesc din partea locului.

Carte gratis. Cine vrea să se bucure de dănuirea sâmbătății sale, să cetească broșura apărută acum asupra »Metodei electrice moderne de cură«. În aceasta e arătat precis ce e cauza slăbirii puterilor și altor suferințe. — Este însă arătat și aceea cum să pot recăștiga puterile prin mijlocirea electricității. — Aceasta carte interesantă de 80 pagini o trimite gratis și franco, cu provocare la foaia noastră, institutul med. ord. Electro-Vitalizer, Budapesta, Karlsring 2, Mezzanin 50. — Vinderea deplină prin mijlocirea electricității, cum să știe, mai ușor să poate ajunge prin Electro-Vitalizer. — Acest aparat patentat dă un curent electric uniform, care înviorază organul și delătură durerile. 103 1—1

Atac împotriva Ungurilor. Dăm după »Bud. Hirl« următoarele: Din Vágújhely — scrie »B. H.« — ni să scrie: Din Suciul-de-sus a fost strămutat capelanul catolic Ovinček, pentru agitațiile sale panslave. Din pricina aceasta poporul infuriat a atacat locuința preotului cu sentimente ungurești, Leitner și au puscat pe fereastră în casa lui. Sub-procurorul Kovács a ieșit la fața locului cu gendarmi, dar în urma pășirii energice a poporului a trebuit să se depărteze din sat și a cerut să meargă miliție.

Alta: In comuna Botfalú (comitatul Nyitra) au rupt tabla nouă cu inscripție ungurească de pe școala comunală, au dus-o în pădure și au murdărit-o. S'a pornit cercetare.

Ce zic la asta șovinistii?

Peregrinajul la Roma. »Unirea« scrie: Peregrinajul la Roma va pleca din Budapesta la 19 n. c. Sosirea în eterna cetate în 21 Maiu dimineața. Sunt 70 cariiau parte la această călătorie.

Dar pentru biserică. Emanoil Dutcoș și soția Emilia, mama Ana a dăruit pentru biserică noastră gr.-or. din comuna Proștea (l. Agnita) un clopot dela firma M. Manchen din Sighișoara, în preț de 520 cor. Clopotul sa sfințit la Dumineca Floriilor și a fost tras în Joia Patimilor întâiadată. Trimite Doamne binecuvântarea ta peste cei ce să interesează de podoaba casei tale, de s. maica biserică.

Mare este norocul la Kiss. Pentru-ce a devenit aceasta deviză cea mai populară în țară? Cumpărați un los de clasă dela zărăfia Kiss și veți afla pentru-ce! Casa de bancă Kiss ofere uriașe avantajii publicului, a plătit mușterii săi atâtea milioane în numerar, încât e recunoscută în țară ca cea mai populară colectură principală a loteriei de clasă. Tragerea deja în 21 Maiu! E de recomandat în țară, ca și cetitorii noștri să facă o încercare de noroc și să cumpere un los de noroc la casa de schimb, vrednică de deplină încredere, Carol Kiss & Comp. IV. strada Kossuth-Lajos 13 căci: Mare este norocul la Kiss! 101 1—1

Advocat nou. Dl Dr. Simeon Cheșan face cunoscut, că a deschis cancelarie advocațială în Agnita (Szentăgota) în casele măsarului Willmann. Atragem luarea aminte a cetitorilor din partea locului asupra noului avocat.

La Ruși. Am fost vestit, că moștenitorul de tron al României, prințul Ferdinand și soția, principesa Maria, au fost invitați la Petersburg, în Rusia, la nunta unui mare duce rusec. Părechea princiară s'a dus la Petersburg și a fost primită cu deosebită iubire. Din Petersburg să vestește, că contele Pourtales, împuternicitul Germaniei în Rusia, a dat un prânz festiv în cinstea prinților României, la care au luat parte mai mulți fruntași ruși și nemți. — Am amintit-o aceasta, ca să se vadă că reprezentanții neamului românesc sunt bine văzuți și distinși în străinătate, în lumea mare depărtată dela noi.

Operă în Sibiu. Sâmbătă s'a început reprezentațiile de operă la teatrul orășănesc de aici. Personalul, sub direcția dlui Leo Bauer, este de prima clasă. Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra acestor reprezentații.

Abonații, a căror abonament să sfârșește cu finea lunei Aprilie căl. v. sunt rugați a-și înnoi abonamentul, căci altcum nu li să mai trimite foaia.

Reuniunea femellor pentru înfrumșetarea bisericii gr.-cat. din Sibiu și-a ținut adunarea generală a doua zi de sf. Paști (în 27 Aprilie n.) In adunarea aceasta s'a constituit Reuniunea de nou, alegându-se funcționarii și comitetul ei pe un nou period de 3 ani, anume: prezidență: Doamna Elena Dr. Isac, viceprezidență: dna Ana Togan; membrii în comitet: doamnele: Constanța Balint, Elena Lucaș, Carolina Codarcea, Ana Bența, Minerva Barbu, Maria Botezan și Paraschiva Hedu; bărbați de încredere: Dni: Dr. Pompiliu Isac, advocat și nicolae Togan, paroch protopop; secretar: învățătorul Romul Botezan. Reuniunea dispunea la sfârșitul anului 1907 de un capital de cor. 1209.31. Pe sf. sărbători a provăzut sf. biserică cu doi rapori noi de toată frumuseața. Cu acel prilej la apelul parochului s'au făcut din partea mai multor credincioși zeloși în favorul Reuniunii oferte benevole de 157.60.

Noua capitală a Muntenegrului. Principele Nicolaie al Muntenegrului și-a schimbat capitala principatului său Cetinie, cu Antivari oraș așezat pe malul mării.

Cromo-biograph. De curând să află în Sibiu pe piața Hermann primul teatru electric ungar Cromo-Biograph, unic în felul său. Programul este întotdeauna bogat, luminația feerică, 1000 locuri de șezut, musică capela regimentului 2 de inf. etc Zilnic doue reprezentații la oarele 7 și 8¹/₂, sara. Dumineca și în sărbători câte 4 reprezentații. Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra acestui chromo-biograph. Prețurile foarte ieftine.

La fondul Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea școlilor (calfelor) fără de lucru întemeiat de »Reuniunea școlilor români din Sibiu«, au mai dăruit: Ioan Droc, protoprezb. emeritat (Mercurea) și soția sa Agapia, întru vecinica odhnă a vărului lor Manole Droc, fost secretar la liceul S. Sava din București, 2 cor. 50 bani, protopresb. Nicolae Todoran din Cetatea-de-baltă, întru vecinica odihnă a nepotului său Nicolae paroch în Brateiu 1 cor. prof. sem. »Andreian«, Dr. Ioan Lupaș, din privilegiul nașterii fiului său Sempronius Lupaș, 2 cor. și Vic. Tordășianu, prez. 10 bani.

Prețul bucatelor.

IN CLUJ.

In piața Clujului prețul bucatelor a fost săptămâna aceasta următorul:

Grâu per 100 kgr. 21—22 cor. Săcara 18—19 cor. Cucuruzul 11-60—12 cor. Orzul 12—14, Ovăsul 13—14 cor.

IN LUGOJ.

In Lugoj — după »Drapelul« — au fost următoarele prețuri:

Grâu mai bun 100 kgr. 21 cor. Grâu mai slab 20 cor. Săcară mai bună 18 cor. Săcară mai slabă 17 cor. Orz mai bun 14 cor. Orz mai slab 13 cor. 50 bani. Ovăs mai bun 14 cor. 20. Ovăs mai slab 13 cor. 50 bani. Cucuruz mai bun 13 cor. Cucuruz mai slab 12 cor. 50.

Producțiuni și petreceri.

IN SIBIU.

»Reuniunea școlilor români din Sibiu« aranjează Sâmbătă, la 3/16 Maiu c. în »Unicum« o convenire socială împreună cu cântări și joc. Corurile se dirigează de dl Candid Popa, învățător la școala de aplicație de pe lângă seminarul »Andreian«. O parte a eventualului venit curat este destinat pentru fondul »Masa învățăreilor meseriașic«. Programul să alcătuieste din 8 puncte bine alese.

Să poate căpăta în tot locul

Kalodont

9 17—41 a lui Sarg

orează de dinți nelimonjorat de lipsă, păstrenă dintii curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

P. P. în S. m Vom pune. Foaia și s'a oprit fiind-că pe așteptare nu o dăm la nimenea.

M. N. Nu o prtem publica așa, căci am da față cu procurorul. Faceți împotriva lui propagandă.

C. P. în Br. Așteptăm.

Feneșul sās. Convocarea a sosit prea târziu.

Proprietar, aditor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer.

Hotelul de cură Altvater Freiwaldau

Gräfenberg, Silezia austriacă

stabilimentul cel mai perfect

Cură dietală a lui Schrott în Lindewiese

pentru toate procedurile curei de apă

Boale mutabile sunt eschise.

Prospecte dela direcțiune. 94 4—10

Cărți postale ilustrate cu

Sport

Flori

Artistice

Peisage

Porturi populare

și

Cărți postale umeristice

In asortiment foarte bogat.

Tipografia MELTZER

SIBIU

Strada Măcelarilor Nr. 12.

Revizătorii capătă rabat.

In magazinul de mobile

Carol Horedt

măiestru măsar

SIBIU, ulița Sării Nr. 33.

să afle întotdeauna dulapuri (șifonere), castane, mese, scaune, trase cu lac, și în gerere toate felurile de mobile. 61 9-12

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri truștești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șfială și cu încredere năcăzurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcăzuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiincios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile truștești ale bolnavului să curățe, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice, boalele de țevă, beșică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii, bărbătești (impotență), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. In ceace privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință să retrimite fiecăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII, Rákóczi ut. 10 18 11—

Liniment. Capsici comp.,

Mijloc de substituie pentru

Anker-Pain-Expeller.

La cumpărarea acestui mijloc de fricțiune recunoscut de escelent și alinător de dureri, care să capătă în toate farmaciile, să ne uităm întotdeauna după marca „Anker” și după firma „Richter”.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă se răspândesc pretotindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndeosebi inserarea în »CĂLIN-DARUL POPORULUI«.

Informații se dau și comande se primesc în administrația »FOII POPORULUI«.

Boltă de închiriat.

In Ocna-Sibiului, Ulița mare Nr. 752, să afle de dat în chirie o prăvălie cu o odăină alătura și clădiri economice etc. A să informa tot acolo.

Susan Lazar
n. Henteș.

112 1-1

2 tauri tineri, rassa Pinzgau

de 18 luni cu certificat, sunt de vândut cu preț convenabil.

113 1-1

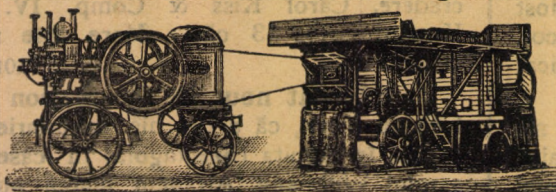
MIHAIL GABEL, Marpod.

Cea mai bună

probată și ieftină forță motoră pentru agricultură și industrie.

Motoarele, locomobilele - Petrolin ale lui Bernhardt

lucrează pe jumătate mai ieftin ca mașinile cu vapor și nu recer mașinist censurat, să pot instala liber de concesiune, absolut sigure de funcționare, nu fac fum, nici scrum, n'au miros

Instalații de gaz sugativ

dela zece până la 100 putere de cai.

Cea mai ieftină putere motoră din timpul prezent.

Dela 0.8 până la 3 fileri pe oara de puterea de cal.

Fabrică de motoare și mașine.

G. BERNHARDT FII

Viena, XII. strada S.hönbrunn 173/U.

104 2-12

Reprezentant: Iosif Liedler, atelier de mașine, Sebeșul săsesc (Szászsebes) în Transilvania.

Intre alții mașinile noastre motore să pot vedea la:

Ioan Fulca și consoții în Băhău (l. Sebeșul-săsesc), garnitură de îmblătit (4 HP). Madar Rezső, Sand P. Mihold 2 garnituri de îmblătit (9 PS), domeniilor l. Gustav conte de Ehrenfels, direcțiunea Bizovac, Slavonia (6 PS), Ioan Buso, Morva Liesko, 3 HP, garnitură de îmblătit, Varenis Mátyás, Köpcseny, Ungaria 9 PS garnitură de îmblătit, etc. etc.

Recomand p. t. publicului depozitul meu bogat, bine asortat de

Cruci și monumente de morminte

din diferite soiuri de marmoră, granit, syenit, labrador și peatră de nisip (gresie) cu prețuri moderate.

Mai departe mă ofer a face și restaura tot felul de lucrări de zidărie din brânza mea, pe lângă asigurarea de serviciu prompt și prețuri ieftine.

Schițe și preliminar de spese stau la dispoziție franco.

Cu dinstinsă stimă

105 2-10

Albert Klingenspohr, sculptor și măiestru pietrar

Medias, filiale: Sibiu, strada Trei-stejeri 5.

Pentru scopuri de edificat recomand depozitul meu bogat asortat în:

— Traverse Fer U, șine vechi de cale ferată, fer model (façon), rude fer-chele (la păreți). —

Cement pe lângă instrumente și unelte pentru lucrătorii de beton.

Tinichea de zinc, tinichea neagră, tinichea trasă cu zinc și cusutor.

Sfredele de pământ și de fântâni.

Impletituri de trestie pentru stocaturi.

Place de izolat, Pappă de coperiș.

Sârme de zinc. — Impletituri de sârmă.

Sârme de gard, cu țapusele. Rude pentru grații

Depozit nou și bogat asortat în adiustamente de zidiri.

Sobe de fer vărsat și cuptoare de căhale.

CAROL F. JICKELI, Sibiu și Alba-Iulia.

Zilnic un câștig principal la Gaedicke

a devenit vorbă sburătoare, deoarece la loteria din urmă în decursul
tragerii clasei 6 nu trecea nici o zi de tragere, în care

Cassa de schimb **GAEDICKE** să nu fi putut
anunța câte un **câștig principal**.

Succesele noastre de noroc sunt neajunse!

Probați-Vă **Cassa de bancă Gaedicke** și veți avea
norocul la **succes sigur**.

Pentru tragerea clasei I. la 21 și 23 Maiu a loteriei de clase XXII.
oferim losuri originale

<u>Intregi</u>	<u>Jumătate</u>	<u>Pătrar</u>	<u>Optime</u>	
12.—	6.—	3.—	1.50	coroane.

Chek postal gratis și franco.

99 3-3

Zilnic
un câștig
principal
la
Gaedicke

Cassa de bancă Gaedicke Budapesta
Kossuth Lajos u. 11.

Zilnic
un câștig
principal
la
Gaedicke

Mare depozit în traverse

Fer pentru chei (la zidiri) **Fer U**

Place de isolat. Împletituri de
trestie pentru stocatură

Pappă pentru coperiș

Seânduri de brad

și alte mate-

rialuri pentru edi-

ficat,

Țevi pentru
conduct de apă

Stâlpi din fer vărsat

Țevi la umblătoare.

Împletituri de sârmă trase
cu zinc, pentru îngrădituri.

---- **Sârmă cu țapuşele.**

Copcii, lopeți, și adiustamente pentru
zidiri, unelte ș. a. m.

80 6-6

ANDREIU RIEGER I-a fabrică transilvană de mașini agricole.
Turnătorie și neguțătorie de articli de fer.
SIBIU (Nagyszeben).

Muncitori!

23 13-20

Din câștigul vostru săptămânal nu pu-
teți pune la o parte nimic! Vreau să
vă ofer ocaziune, prin care fiecare mun-
citor inteligent, fără turburarea ocu-
pațiunii, poate câștiga în fiecare lună
deosăbi câte 50 cor. In fabrici mai
mari câștig lateral dublu, chiar și triplu.
Conducătorii (Vorarbeiter, előmunkások)
sunt preferiți. Nu este absolut nici un
rizic contractual. — Să se înștiințeze
numai de aceia, cari sunt în lucru la
fabrici sau întreprinderi mai mari, sub
marca: »Gesundes Unternehmen 1000«,
la urmașul lui M. Dukes, Expediție de
anunțuri în Viena, I., Wollzeile 9.

Marca de scutare: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.

Mijloc de substituire pentru

Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult veritat, care
să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură
la podagră reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de mai puțină
valoare să fim la cumpărare cu grije
și să cumpărăm numai sticle originale în
șatule cu marca de scutare „Anker“ și cu
numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40
și C. 2-— să află gata aproape în toate far-
maciile; depozit principal la Iosif Török,
farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Goldenen Löwen“ în Praga.

Strada Elisabeta Nr. 5 nou

Expediție zilnică. 212 32-40

Băile de cură dela Vălcele (Előpatak)

sunt de un succes deosăbit contra durerilor de stomach, rărunchi, a udului, de mitră, a boalelor
de ficat și de fiere, contra podagrei și a reumatismului, constipației foalelui, cum și contra tuturor
acelor boale, cari să desvoaltă din nervositate. Cura de beut a apei de Előpatak de renume uni-
versal, cură făcută după prescripție medicală, împreună cu mijloacele de ajutor corăspunzătoare
și aflătoare în loc (băi calde și reci, tratament de cură cu apă, masage, gimnastică sved., mod
diet. de traiu) dau rezultate extraordinar de favorabile. Sezon de scaldă: din 15 Maiu până în
15 Sept. Stație de drum de fer: Feldioara (Földvár) și Sepszi-Szent-György, cu comunicație de
trăsuri ieftină și stabilă, locuință, provizie, ieftin și elegant. In decursul timpului dinainte și după
sezon (15 Maiu până în 15 Iunie și 20 August până în 25 Sept.) este a plăti jumătatea taxei de
cură și muzică, locuință cu scăzământ de 50%, proviziunea cu mult mai ieftină.

Apa minerală de Előpatak, care între apele minerale alcaloide feruginoase cu conținut de
acid carbonic ocupă rangul întâiu, să poate folosi și ca medicină de casă și atât pură, cât ame-
stecată cu vin este o beutură plăcută, recreatoare și să bucură de mare trecere. In țară și străi-
nătate să consumă pe an mai mult de un milion de sticle. Locul de espedare: Előpatak, dar să
află în cele mai multe orașe și case mari de comerciu.

102 2-6

Cu prospecte servește gratis, la dorință

Directiunea.

Nr. 667/1908-

110 1-2

Publicațiune.

Comuna Scoreiu va esarânda pe calea licitațiunei publice moara comunală cu două petri pe 3 ani consecutivi în 31 Maiu st. n. a. c. la 2 ore p. m. în cancelaria comunală.

Prețul strigării e statorit cu 600 Cor. dela care are a să depune vadiu 10%.

Condițiunile să pot pedea în cancelaria comunală.

Scoreiu, în 10 Maiu 1908.

Alexandru Comsia m. p. not. cerc. Dioniso A. Mareu m. p. primar.

Nr. 641/1908.

109 1-2

Publicațiune.

Subscrisa primărie aduce la cunoștința publică, că crijma comunei Szeráta (com. Fogaras) să va esarânda pe termin de 3 ani consecutivi în 21 Iunie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în cancelaria comunală.

Prețul strigării e 800 Cor. dela care are a să depune 20% vadiu.

Condițiunile să pot vedea în cancelaria comunală și cea notarială din Scoreiu.

Szeráta, în 7 Maiu 1908.

Alexandru Comsia m. p. not. cerc. Oana George m. p. primar.

Actii de vânzare.

Cerând împrejurările a mă muta cu locința la Sibiu, m'am decis tot odată a-mi vinde și 4 actii dela „Institutul de credit și economii societate pe actii” în Pui a 100 Cor. Deci aduc aceasta la cunoștința or. p. t. public cu observarea, că eventual le voi da și cu un scăzământ de 5%.

Pui, la 9 Maiu 1908.

Toma Jenciu,
notar în pensiune

111 1-1

Calfe și învățăcei.

Subscrisul am lipsă de două calfe, unul rotar și celalalt ferar și de doi învățăcei, din casă bună, tot asemenea unul ferar și celalalt pentru rotărit.

Coman Fleșchin
măstru rotar și ferar, Rășinar.

107 1-1

Cheag natural în formă de praf.**Important**

pentru fabricarea de oș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai ieftin mijloc pentru închegarea laptelui, chemice curat, întrece mult toate mijloacele de închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de fetide, colorante sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe întrebunțate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunscută de fabricanții cei mai competenți în brânzături, cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

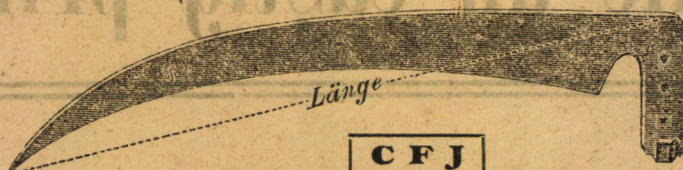
O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru Galiția, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură
Storozynetz (Bucovina).

Dose pe probă grăt's și franco rog a se cere dela 97 4-20

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

Carol F. Jickeli, Sibiu, (La coasa de aur).

Clește de marcat
oile 1 buc. C. 4.12

Coase Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1.60 1.60 2.- 2.-

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul [CFJ] care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebunțată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta, în decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

Clește americane
pentru botul por-
cilor 1 buc. C. —.70
100 de inele la e'e
C. —.60.

La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

Nicovale pt. coase
Forma fig. 2 3
1 buc. C. —.96 —.86

Cioceane pentru coase
Fig. 5 à 250 800 Fig. 6 à 300 grame
1 buc. C. —.86 —.90 1.—

Țiitoare de
coase
Nr. 4 1 bucată
C. —.14

Nicovalele și cioceanele pentru coase să vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale, să schimbă.

La nicovalele și cioceanele de coasă să fim atenți la insigniul meu comercial scutit în lege.

Aceste coase cu insigniul [CFJ] și unelte de bătut coasa garantate să mai affă la următoarele firme: Agârbic: Johann Schuller. Agnita: Brüder Filiale, Johann K. Schuller. A. Iulia: Depozitul Carl F. Jickeli. Apoldul mare: And Glatz, W. Roth. Avrig: Gustav A. Reschner. Bicz (Gyergyó): Kohanna Hendel. Blej: Ludwig Schuller. Bolcașin: Karl Waedt. Bradu: Albert Kisch. Cața: Regine Buchholzer. Cârța: Moritz Lesman. Coșalm: Karl Falk. Cincul mare: Daniel G. Andre. Cincul mic: Jos. Kauffmann. Cîsnădie: Mich. Mathias, Konsumverein, Emil G. Sturm. Cristian: J. G. Konerth. Dobârea: Thomas Bachmann. Frâna: Josef Schuster. Făgăraș: Karl König. Gurariului: Ioan Tristiu. Hașag: Thomas Herbert. Hususău: Michael Simonis. Jidvein: Johann Orendt, Samuel Wachsmann. Loamnăș: Moritz Klein. Mercur: Karl Kábdeho. Nochrichin: Alfred Römer. Noul românesc: Arnold Lesman. Ocna-Sibiului: Avram Savu. Stoia Ioan Precup. O-Cârțișoara: Ioan Scorobățiu. Orlat: Lolo Simion. Poiana: Ioan Bczdog. Răchisdorf: Andreas Nemenz. Sășău: Julius Kerekes. Săliște: Dumitru Roșca Căpitanu. Saschiz: Johann Slattrer. Sebeș: I. Așese: Johann F. Gross. Șeica mare: Michael Ehrmann, Julius Everth, Johann Calcic. Șeica mică: Johann Brantsch. Șelinbăr: Milea Irimie. Șorostin: Elekes Lajos. Șun: Josef Graef, jun. & Victor. Șomărtin: Franz Seibal, Samuel Schmiedt. Streza-Cârțișoara: Ioan Stopu. Tilișca: Vasilie Juga.

Țiitoare pentru crți de coase, emailate pe din lăuntru și pe din afară, 1 bucată C. —.42 și suflăte cu zink, foarte durabile, 1 buc. C. —.50. Crți de coase dela 10 fileri insus, în asortiment bogat, 1 buc. C. —.40. Crți de Bergamo: Ibarre-negre, insigniul [CFJ] 1 buc. C. —.80. Coade de coase, pentru coase de cereale, 1 bucată C. —.96. Greble de fer pentru coasa de cereale, de șirfat pe coadele simple de coase de lemn, 1 bucată C. 1.40. Teve de găt'ej contra umfării vitelor, pentru vite Cor. 6.80, pentru viței Cor. 6.20.

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA”

din Sibiu

10 19 52

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și esplosiune, —
— adificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spose de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
95,816.412 coroane. 9,882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484 278.83 e. pentru capitale asig pe viață 4,028,113.12 e.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

— Direcțiunea în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunile mai mari.

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
pentru ghete.

Cu patent
Cheile.

Să capătă în toate prăvăliile mai mari
The „NOXIN“ Co,

Londra:
E. C. 57 Chiswell Street

Paris: 57 10—50
125. Rue Montmartre.

Wiena XVIII. r.:
Willy Weingärtner
Simper Strasse 13.
Telefon 22149.

Budapesta, VI.:
Brüder Hochsinger.

Pentru agricultori!

Cine vrea să cumpere sămânță bună și ieftină, să se adreseze pentru semințe de:

Trifoiu roșu
Luțernă
Măzarițe
Ovăș, Orz
Cucuruz-cinquantin
Sămânță de cânepă
Sămânță de in

la
Sigismund Felter
75 8—
Strada Cienădiei 55.

Salon de pălării de modă

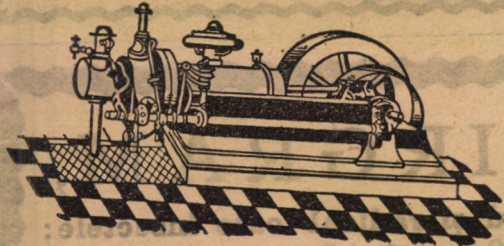
August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Depositor de confecțiune de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 21 16—

Indiscutabil că cel mai bun motor de ulei crud este Motorul cu ulei crud de „PLEWA“ patentat.

În numeroase mori ung. în folosință cu cel mai bun succes. Spese de mână ca 1—2 fileri HP. pe oară. Numeroase scrisori de recunoștință și mulțumite.
Motoare cu gaz sugativ și benzin, locomobile cu benzin și garnituri de înblătit în ori ce mărime, în calitatea cea mai bună și cu garanția cea mai estinsă furnizează
B. Dénes
Budapesta, Compt. și dep.: V. Lipot-körut, Nr. 15.
Prețurante și preliminar de spese gratis. 84 4—5

NIGRIN

Cea mai bună cremă pentru ghete

dă glanțul cel mai frumos și ține pielea durabil Nigrin este de recomandat din punct de vedere sanitar, fiindcă Nigrinul nu închide hermetic pielea, chiar și la folosire continuă, astfel nu împedecă evaporatiunea picioarelor.

ST. FERNOLENDT, VIENA.

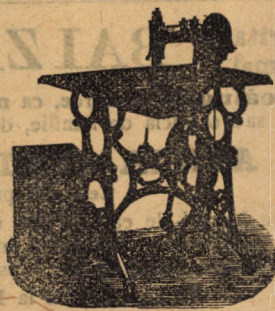
98 47—52 furnisor de curte c. și r.

Se capătă pretotindenea.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu, Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul sea mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat. 15 16—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

➔ **Soidol & Naumann, G. M. Pfaff.** ➔

Toate scarturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție

Magazin de confecțiune de rangul prim R. GRÜNBERGER

SIBIU, Piața mare Nr. 3, 4, 5 în palatul bănoli Bodenkredit.

Binevoii a fi atenți la firmă căci lucrări numai în interesul Dv., dacă Vă faceți cumpărările de la mine.

Vestmintele mele substituie pe deplin cele făcute după măsură.

Atelier propriu

secție separată pentru dame și separată pentru domni.

Prețuri strict fixe.

În confecțiunea de dame țin în magazin bluze, jupoane, rochii și specialități în halne de băleți.

➔ Mare asortiment. ➔

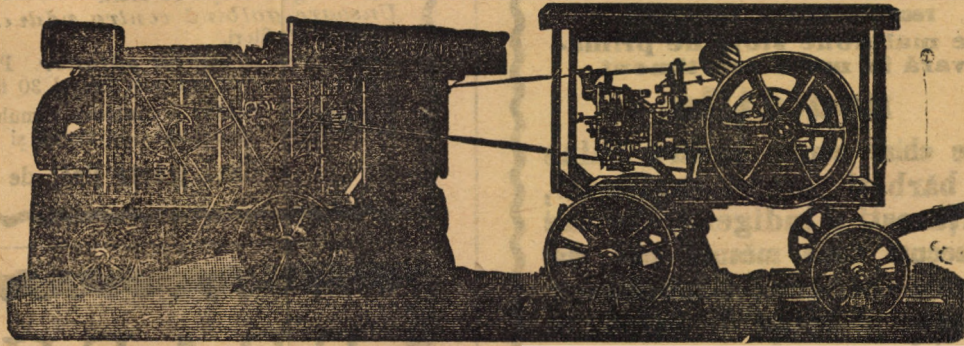
Rog a cerceta, fără a fi silit cineva să cumpere, magazinul meu de mantale pentru serate și antreuri de bal.

Cu distinsă stimă

R. Grünberger.

Ozers și Bauer fabrică exclusiv de motoare

Budapesta, VI., Podmaniczky utca 18, — Viena XX. Dresdner strasse 81-83.

85 12—52

Locomobile cu benzin

Motoare ou benzin.

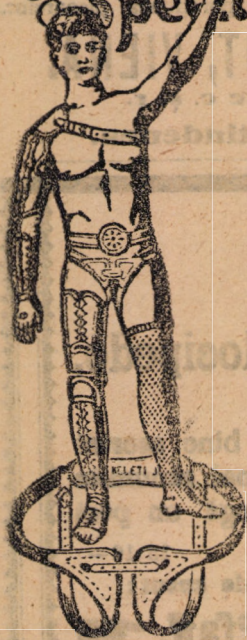
Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mână cea mai ieftină din prezent! Spese de mână pe oară, după puterea de cal 2-3 fill. Mai multe sute de aranjamente în mână! Condiții de plată favorabile! Fabricațiune solidă, de primul rang! Cu prețurant și preliminar de spese servim gratis.

În timpul din urmă am furnizat mașini următorilor:

Schloș Ioan & soți, Sas-Veseș 8 HP aranjam. de îmbl. Pap János, Ihátos-Berény 8 HP aranjam. de îmbl. Nagy I. Pavel, Boglár 6 HP aranjam. de îmbl. Takács Imre, propriet. de moară, Pásztó 75 HP aranjam. de îmbl. Stenger Vilhelm, propriet. de moară, Topolovețul mare 50 HP aranjam. de îmbl. Rosmann Samoil propriet. de moară, Mociu (com. Cluj.) 40 HP aranjam. de îmbl. și în alte numeroase domenii.

+ KELETI + Specialist

Suferinzilor de vătămătură!

Cea mai nouă invenție a lui Keleti însemnă o mare schimbare în chestia legătorilor la vătămături!

Legătoarea-Keleti pentru vătămături c. și reg. privilegiată, cu pelotă pneumatică de gumi reține fără durere și cea mai veche vătămătură!

Nenumărate scrisori de recunoștință dela cei mai vestiți medici și profesori de specialitate din țară și străinătate!

Prețul: pentru o latură Cor 12.— pentru ambele laturi Cor. 24.—

În institutul meu artistic ortopedic esistent de 25 de ani, să fac în execuție tehnică perfectă sub controla

unui medic specialist practic din capitală.

picioare și mâni artificiale

97 B 23— pentru cei amputați.

Cei cu corpul gârbov! Corset artificial după sistemul Hessing
flitoare-drept, corsete de egalare cu vatare de aier etc. Așezare excelentă! Fără împovorarea corpului!

Mașine de mers și de sprijină la șolduri, la apăreri de genunchi și pulpe după piilc prinei chirurgiei moderne! Sub conducerea personală unui medic escelent din capitală (orthoped-specialist.)

Bandage pentru buric, ciorapi de gumi pentru vine cu cărcei, suspensorii, legători de burtă, la dureri de stomach, rărunchiu mutăcios, vătămătură de buric și pânțecă at ărnător

Legători pentru menstruațiile Innare, sprituri pentru domni și dame, irigatoare etc. cum și toți articli higienici aparținători îngrijirii și confortului bolnavilor cu prețurile originale de fabrică.

Cereți gratis și franco listă de prețuri cea mai nouă a fabricii provăzută cu 3000 de ilustrații.

I. KELETI BUDAPESTA IV.
Koronaherzegutca 17.
(În claustrul ordului servitorilor p. p.)

Fabrica: Koronaherzegutca 14. Înființată în 1878.
Epedrrea cea mai directă! — Scrisorile de comande să nimicesc — eventual să returnează!

Cine

92 4—12

vrea să cumpere iettin un scaun să cerceteze magazinul de mobile al lui

HORED T
SIBIIU, Ulița Sării 33.

Ludovic Ferencz,

crotor de bărbați,
Sibiu, strada Csnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de primă-
vară în mare asortiment

noutățile

soosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacke, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenșilor confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

17 16 -

Săpun de lapte de crin Steckenpferd

de Bergmann & Co, Drezda și Teschen a/E.

este și rămâne, conform scrisorilor de mulțumită ce sosesc zilnic, cel mai cu efect dintre toate săpunurile medicinale contra pișturilor cum și pentru dobândirea și păstrarea unei piele delicate, moale și un teints rosaceu. Prețul unei bucăți 80 fil. Să află în toate farmaciile, în drogherii, parfumerii și negustorii de săpun și locale de trizeri.

102 44—50

Singur veritabil BAI ZAMUL LUI THIERRY

este numai

cu călugărița verde, ca marcă de scutire. Expediția cea mai puțină 12/2 sau 6/1 sau o sticlă de familie, de voiagiu, special-patent Cor. 5.— Pachetarea liberă.

ALIFIA CENTIFOLIA A LUI THIERRY. :

Cea mai puțină espedare 2 doze Cor. 3.60.

Cele mai bune leacuri de easă contra durerilor de stomach, arsuri, zgârciturilor, tusei, durerilor de piept, contra aprinderilor organelor interne, podagrei, durerilor de membre, ranelor de tot soiul, contra boalei uscate, absceselor, umflăturilor, rănilor de ori-ce soi etc.

Să ne adresăm la Farmacia-îngerului protector

A. THIERRY în PREGRADA I. ROHITSCH.

Depou pentru Budapesta la farmacistul Iosif Török, I. & Dr. Leo Eger și L. Vértés în Lugoj. 90 5—88

CORNEL DEMETER

farmacist în Orăștie (Szászváros.)

„Peronospin“! Pentru stropirea viei contra peronosporei e mai bun și mai ieftin și manipularea cu mult mai simpă, ca piatra vânăta. Un pachet pe 100 litre apă costă 60 fil. Pravul acesta să folosește și la stropirea pomilor. Mai puțin de 10 pachete nu să trimită, acestea însă francate. Revanzătorii capătă rabat corespuzător.

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, dureri de pept, oficeii, tusei măgărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile, contra tusei măgărești, are efect admirabil. „Dolicin“-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o disolvă și astfel mai ușor să și rupe. Ferbințelile și asudatul de noapte încetă; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1 Cor. 20 fileri și 2 Cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatizmului, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și a scrinturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Din influență sau răceală proveninda durere de mâni, picioare, capul, corpul într-g. În multe cazuri unde nici băile nu ar folosi aceasta ajută de minune. Prețul 1 Cor. 20 fil. și 2 Cor.

CENTARIN contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgârciturile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 Cor. 20 fileri și 2 Cor.

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferite'or morburii, precum palpitarea de inimă ameteii, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai decât să comande „Laxbonbons“, zaharele purgative plăcute și dulci la luat. Prețul 1 Cor.

Caljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor, precum la răgușala sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față, nas sau pe ori-ce parte a corpului, — ba chiar și la ranele sifilitice, 1 sticlă 2 Cor.

Pentru economie.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia, lapte mai mult și mai bun. Prețul 60 fileri.

Prav pentru stărpirea șoarecilor și a cloșanilor. Să prăpădesc prin întrebuințarea acestui prav sigur. Prețul 60 fileri.

Unsoare galbină contra pădăchilor la vite. E mai tare și nu murdărește ca alte unscri. Prețul 80 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea acestui prav ouă găinile și în timp de iarnă pe când altcum nu ouă. Prețul 30 fileri.

Esență pentru prepararea rumului, ra h'u de prune, sliboviță de drojdie, rachiu de bucate, de borovicika, de vișine și altele. Prețul unei sticle pentru a prepara o litră costă 40 fil.

Thee foarte fină: de 20 90 fil. 1 cor. 20 fil. și 1 cor. 80 fileri, 103 2—8

PRAFUL-TIRGRAM,

este singurul mijloc, care pustiește rapid și radical toate insectele; în sticlă să capătă cu 30—60 bani, 1 și 2 coroane.

TINCTURA TIRGRAM

numai contra steințelor, în sticle să capătă cu 40—80, 1-20, 2.60 și 5 cor. în toate dregheriile mai bune, în băcării și în neguțătorii de văpșele, unde sunt afișate placate-tirgram. Să ne notăm numele: „TIRGRAM“ Fabrica: Bpesta,

IV. strada Károly-utoza 1.

159 13—20